

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ:

ΒΑΣΩΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΣΤΗΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 7 ΙΟΥΛΙΟΥ 1995

Συντρόφισσες και σύντροφοι, ζούμε μια περίοδο αβεβαιότητας σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, μια περίοδο διαμόρφωσης νέων ισορροπιών, νέων συσχετισμών, νέων συμμαχιών. Νικητές θα είναι τα κράτη που έχουν σαφείς στόχους, συγκροτημένη εθνική στρατηγική, την οποία προωθούν μέσω μιας ευέλικτης και αποτελεσματικής πολιτικής.

Τα κράτη που γνωρίζουν το που στοχεύουν και το πως θα το επιτύχουν. Ζούμε μια περίοδο τεράστιων τεχνολογικών και οικονομικών ανακατατάξεων, μέσα στα πλαίσια μιας αυξανόμενης παγκοσμιοποίησης της αγοράς και ενός όλο και πιο σκληρού ανταγωνισμού. Νικητές θα είναι οι χώρες, που θα μπορέσουν να κινητοποιήσουν όλο το παραγωγικό και δημιουργικό κομμάτι της κοινωνίας τους. Οι χώρες που επενδύουν μαζικά στην γνώση και στο ανθρώπινο δυναμικό.

Ζούμε μια περίοδο σύνθλιψης της διαφορετικότητας, υποβάθμισης της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της συλλογικότητας, της κοινωνικής αλληλεγγύης, της καταστρατήγησης αρχών και αξιών. Ο ατομικισμός και τα οργανωμένα συμφέροντα κυριαρχούν, προκαλώντας την περιθωριοποίηση, την αδιαφορία, την δυσaréσκεια των πολιτών.

Νικητές θα είναι οι κοινωνίες που καλλιεργούν την πολιτισμική τους ταυτότητα, που λειτουργούν με βάση την ανθρωπιά, την αξιοπρέπεια, την αξιοκρατία, την κοινωνική ηθική και την αλληλεγγύη. Οι κοινωνίες που έχουν πολιτικές ηγεσίες, οι οποίες εμπνέουν εμπιστοσύνη στους πολίτες και κυρίως στην νεολαία. Ποιά είναι η στάση της χώρας μας;

Πώς αντιλαμβανόμαστε την πολυπλοκότητα των προβλημάτων, τις απαιτήσεις των καιρών, τις ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας, σε εθνικό, οικονομικό, πολιτικό και πολιτισμικό επίπεδο; Πώς καθοδηγούμε αυτή την χώρα με την προοπτική του 2000 και μετά; Πώς αξιοποιούμε τις δυνατότητες που έχουμε; Πώς εκμεταλλευόμαστε τις ευκαιρίες που υπάρχουν;

Και μιλάω εδώ για μας, για το ΠΑΣΟΚ, που έχουμε την κύρια ευθύνη για την πορεία αυτής της χώρας. Μιλάω για το τι κάνουμε και τι μπορούμε να κάνουμε με δεδομένα τα συσσωρευμένα προβλήματα από την μακρόχρονη, αλλά και πιο πρόσφατη διακυβέρνηση της χώρας μας από την

Δεξιά.

Στα εξωτερικά μας θέματα έχουμε σίγουρα το μακροχρόνιο πρόβλημα και δυσεπίλυτο με την Τουρκία. Έχουμε όμως και τεράστιες ευκαιρίες στα Βαλκάνια, να παίξουμε έναν καθοριστικό ρόλο. Παρά τις τελευταίες θετικές εξελίξεις, έχουμε λειτουργήσει περισσότερο ως μία βαλκανική χώρα στο πλαίσιο της Ε.Ε., παρά ως μία χώρα της Ε.Ε. στα Βαλκάνια.

Είχα προτείνει πριν από καιρό την δημιουργία του Συμβουλίου Βαλκανικών Χωρών και χαίρομαι που σήμερα ορισμένα στελέχη της Κυβέρνησης το υποστηρίζουν. Βασικό μας λάθος όμως πιστεύω ότι είναι, ότι αντί να προωθήσουμε την πολυδιάστατη εξωτερική πολιτική που εμείς το ΠΑΣΟΚ είχαμε την προηγούμενη θετία εδραιώσει σ' αυτή την χώρα, συνεχίσαμε να αλλοιθωρίζουμε όπως και η προηγούμενη κυβέρνηση της Ν.Δ. προς τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Πριν ένα χρόνο είχα μιλήσει για την ανάγκη επαναπροσδιορισμού της εξωτερικής μας πολιτικής και είχα επικριθεί από ορισμένα κυβερνητικά στελέχη. Σήμερα είναι πια φανερό νομίζω, ότι έχουμε καταλήξει οι μεν ΗΠΑ να μας θεωρούν δεδομένους, οι δε εταίροι μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση ξένους.

Ενα σοσιαλιστικό Κίνημα, δεν μπορεί παρά να ακολουθεί πολυδιάστατη εξωτερική πολιτική που σημαίνει καλές σχέσεις τόσο με την Ε.Ε. όσο και με τις ΗΠΑ. Με την γνώση βέβαια ότι στην εξωτερική πολιτική, οι κανόνες και οι αρχές του διεθνούς δικαίου, υπάρχουν για να παραβιάζονται από τους ισχυρούς και ότι τα συμφέροντά μας σε αυτό τον χώρο των Βαλκανίων και της νοτιοανατολικής Μεσογείου, δεν ταυτίζονται ούτε με αυτά της Ε.Ε., ούτε με αυτά των Ηνωμένων Πολιτειών.

Χρειάζεται να συγκροτήσουμε τις δικές μας δυνάμεις, σε επιστημονικό, διπλωματικό και πολιτικό επίπεδο, να δημιουργούμε τις εκάστοτε απαραίτητες συμμαχίες, να προγραμματίζουμε μακροπρόθεσμα και με συνέπεια και συνέχεια, ως έθνος, να προωθούμε τα συμφέροντά μας.

Μετέχουμε στην Ε.Ε. και είναι πλέον δεδομένος ο ευρωπαϊκός μας προσανατολισμός. Είναι αυτονόητη και η υποχρέωση της οικονομικής σύγκλισης, κάτι που θα έπρεπε ούτως ή άλλως να επιδιώξουμε. Τα προβλήματα της ελληνικής οικονομίας μέσα στο διεθνές περιβάλλον του παγκόσμιου ανταγωνισμού είναι γνωστά, όπως είναι σε όλους μας γνωστά τα σοβαρότατα προβλήματα που κληρονομήσαμε από την Δεξιά.

Εγιναν πολλά και θετικά σε αυτό το διάστημα διακυβέρνησης της χώρας από το ΠΑΣΟΚ, πολλά αλλά όχι αρκετά. Ναι, είναι σαφές ότι κάποιοι οικονομικοί δείκτες βελτιώθηκαν και όλοι ελπίζουμε ότι θα συνεχίσουμε με την ίδια αποφασιστικότητα. Όμως είναι σαφές ότι μεγάλο

μέρος του ελληνικού λαού υποφέρει.

Το κοινωνικό πρόσωπο του ΠΑΣΟΚ εξακολουθεί να είναι ένα ζητούμενο και είναι απολύτως βέβαιο, ότι δεν έχουμε εξαντλήσει όλες τις δυνατότητες. Είναι απολύτως βέβαιο ότι δεν μπορούμε αυτή τη στιγμή να μιλάμε για κυβερνητική πολιτική στον τομέα της οικονομίας, συνολικά, δηλαδή η απασχόληση, εισόδημα, επενδύσεις, βιομηχανία, γεωργία, τουρισμός κλπ., αλλά για πολιτική μεμονωμένων υπουργών.

Είναι απολύτως βέβαιο ότι σε κάποιες περιπτώσεις διστάζουμε να πάρουμε το κόστος κάποιων αποφάσεων που μόνο θετικό μεσοπρόθεσμα αποτέλεσμα θα έχουν. Το χειρότερο όμως είναι η αίσθηση της διαχείρισης. Δεν πείθουμε ότι έχουμε ολοκληρωμένη απάντηση για το που θέλουμε να οδηγήσουμε την ελληνική οικονομία.

Ηδη έχουμε αναγκαστεί από τα ίδια τα πράγματα να αγνόησουμε σε κάποια σημεία το προεκλογικό μας πρόγραμμα. Συντρόφισσες και σύντροφοι με ιδιαίτερη ικανοποίηση ακούσαμε τον Πρόεδρο να κάνει λόγο για τις βαθιές αλλαγές που έχουν συμβεί στην ελληνική κοινωνία, λόγω των εξελίσεων σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Για τις αλλαγές που έχουν πλέον καταστήσει ανεπίκαιρο και ασαφή τον διαχωρισμό μεταξύ προνομοιούχων, μη προνομοιούχων, στον οποίο βασίσαμε την ανάλυσή μας για την ελληνική κοινωνία από την δεκαετία του '70. Ο Πρόεδρος μίλησε για την ανάγκη μιας προοδευτικής κοινωνικής συμφωνίας. Εγώ όπως γνωρίζετε έχω μιλήσει εδώ και καιρό για την ανάγκη ενός νέου κοινωνικού συμβολαίου. Οι όροι σίγουρα δεν έχουν σημασία.

Αυτό που έχει σημασία είναι το περιεχόμενο κι εκεί βλέπω ότι όλοι συμφωνούμε. Όλοι πιστεύουμε σε μια κοινωνία αλληλεγγύης. Όλοι θέλουμε να γίνουν οι αλλαγές με ελαχιστοποίηση του κοινωνικού κόστους, με διεύρυνση του κράτους πρόνοιας, με αποφυγή των πρακτικών του κοινωνικού αποκλεισμού, με κινητοποίηση όλου του παραγωγικού δυναμικού της χώρας μας.

Χρειάζεται μια νέα συμφωνία με την κοινωνία. Πρέπει να πείσουμε για άλλη μια φορά. Αλλά για να πείσουμε, πρέπει να είμαστε αξιόπιστοι και για να είμαστε αξιόπιστοι, πρέπει να αλλάξουμε. Ας θυμηθούμε για λίγο τις ρίζες μας, για να συνειδητοποιήσουμε τα νέα μας καθήκοντα.

Χάρη στον Ανδρέα Παπανδρέου και 100άδες στελέχη, το ΠΑΣΟΚ ένωσε την δημοκρατική παράταξη σε ένα Κίνημα που θέλησε να αλλάξει την μοίρα αυτής της χώρας και σε μεγάλο βαθμό την άλλαξε με τις προσπάθειες όλων μας. Ένα Κίνημα όμως που υπήρξε με ευθύνη όλων μας αρχηγικό και εξακολουθεί να είναι.

Μερικοί θέτουν ψευτοπροβλήματα. Κανείς δεν παραγνωρίζει την προσφορά του Προέδρου. Μπορεί κάποιοι, σίγουρα εκτός ΠΑΣΟΚ να μιλούν για πατροκτονία. Δεν μας αγγίζει. Ο Ανδρέας Παπανδρέου ήταν, είναι και θα συνεχίσει να είναι ο ηγέτης του Κινήματος. Ηρθε όμως η ώρα, να μιλήσουμε για ενηλικίωση όλων μας μέσα στο ΠΑΣΟΚ.

Έχει φτάσει η στιγμή που ο καθένας μας πρέπει στο χώρο του, στο όργανο που μετέχει και κυρίως απέναντι στον καθρέπτη του, να αναλάβει την ευθύνη του. Και οι ευθύνες μας είναι μεγάλες, μεγαλύτερες από ποτέ. Πρέπει να οδηγήσουμε την χώρα με σχέδιο και ευαισθησία στον 21ο αιώνα.

Ναι, έχει δίκιο ο Πρόεδρος, όταν λέει ότι η εικόνα μας δεν είναι καλή. Δεν είναι ώρα να μιλήσουμε για τις ευθύνες που είναι πάντως μεγαλύτερες στην κορυφή απ' ότι είναι στην βάση. Είναι όμως ώρα ευθύνης, εσείς, εγώ, όλοι μας, ζούμε καθημερινά την συρρίκνωση της οργάνωσης, την αποστασιοποίηση των πολιτών, την απουσία πολιτικής.

Ηλθε η ώρα να το παραδεχτούμε. Ο πολιτικός λόγος του ΠΑΣΟΚ έχει γίνει λόγος μειοψηφικός. Το λευκό και το άκυρο δείχνει σε μεγάλο βαθμό την αγωνία, την αναζήτηση των Ελλήνων πολιτών και ήρθε η ώρα αυτό να αλλάξει. Πολλοί ίσως και όλοι, περιμέναμε να ακούσουμε ένα μήνυμα για την ανάγκη αυτής της αλλαγής από τον Πρόεδρο.

Ξεχάσαμε όμως ή θελήσαμε να ξεχάσουμε, ότι οι μεγάλοι ηγέτες, όλοι οι μεγάλοι ηγέτες κάποια στιγμή συμμαχούν με το παρελθόν, ίσως και με το παρόν, αλλά όχι με το μέλλον, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι γίνονται λιγότερο μεγάλοι. Το αντίθετο. Θα έλεγα μάλιστα ότι εκτός από το χρέος μας προς την χώρα, τα μέλη του ΠΑΣΟΚ, τους πολίτες που προσδοκούν από εμάς, έχουμε και ένα χρέος απέναντι στον ίδιο τον Ανδρέα Παπανδρέου.

Να είμαστε εμείς, όλοι εμείς, από τον πρώτο έως το τελευταίο στέλεχος, οι άνθρωποι που θα εγγυηθούμε το μέλλον μαζί με τον Πρόεδρο. Όλοι ακούμε με ικανοποίηση ότι το ΠΑΣΟΚ δεν χαρίζεται, δεν κληρονομείται, δεν τεμαχίζεται. Χθες όμως δεν ακούσαμε τίποτα για το ΠΑΣΟΚ που συρρικνώνεται, για το ΠΑΣΟΚ που μαραζώνει, για το ΠΑΣΟΚ που χάνει την αξιοπιστία του, για το ΠΑΣΟΚ που μένει στο χθες και λειτουργεί σαν να μην υπάρχει αύριο.

Έχω κάνει μία πρόταση. Μία πρόταση όχι για την διαδοχή όπως έχουμε συνηθίσει να λέμε, για την οποία έχω από καιρό πει ότι είναι ανεπίκαιρο το θέμα. Μία πρόταση για την λειτουργία, την προοπτική και κυρίως των ενότητα του Κινήματος που όλοι εμείς φτιάξαμε.

Αναδιατυπώνω σήμερα αυτή την πρόταση που είναι μονόδρομος για όσους δεν εθελοτυφλούν, για όσους θέλουν πράγματι να μπορούν να

κοιτούν τους συντρόφους τους στα μάτια. Τα στελέχη που έχουν καθιερωθεί στην συνείδηση της κοινωνίας και της οργάνωσης, ως τα κορυφαία στελέχη, έχουν την υποχρέωση της συνεννόησης.

Δεν μπορούμε να περιμένουμε τα πάντα από τον Ανδρέα Παπανδρέου. Εγγυητές της προοπτικής, της συνέχειας και της ενότητας, είμαστε όλοι μας, όσοι τουλάχιστον έχουμε συναίσθηση των ιστορικών μας ευθυνών. Εχω την σιγουριά ότι όλοι συμφωνούμε σ' αυτό. Είμαστε όλοι ίσοι αλλά δεν είμαστε ίδιοι.

Πρέπει να συμφωνήσουμε. Κάποιοι και ο ίδιος ο Πρόεδρος μίλησαν για συμφωνίες κορυφής και είπαν ότι δεν χρειάζονται. Ξεχνούν ότι οι ευθύνες για την σημερινή κατάσταση δεν μπορούν να μοιραστούν ισομερώς από την βάση ως την κορυφή. Η ηγεσία σαφώς έχει περισσότερες ευθύνες.

Η γνώμη μου είναι - κι εδώ δεν μιλώ για τον Πρόεδρο - ότι όσοι αρνούνται την συνεννόηση, είναι ακριβώς εκείνοι που έχουν δευτερες σκέψεις, είναι εκείνοι που έχουν συμφέρον να παραμείνει το ΠΑΣΟΚ ένας κλειστός μηχανισμός. Είναι εκείνοι που ασχολούνται με την νομή της σημερινής εξουσίας, ξεχνώντας το αύριο.

Ομως όλοι εμείς δεν μπορούμε να γυρίσουμε την πλάτη στο αύριο. Δεν μπορούμε να συμβιβαστούμε με τον εξαναγκασμό στην σιωπή, στην ισοπέδωση και την ηττοπάθεια. Συντρόφισσες και σύντροφοι, πρέπει να δούμε τον εαυτό μας στον καθρέφτη μια στιγμή, θα δούμε συμφέροντα, θα δούμε ευθύνες, θα δούμε μηχανισμούς, θα δούμε οράματα, θα δούμε ήττες, θα δούμε νίκες, θα δούμε ομάδες, θα δούμε ενότητα, θα δούμε προσωπικές στρατηγικές, θα δούμε το χρέος μας.

Θέλω να σας κοιτάζω στα μάτια και αυτό σημαίνει πως σε ότι με αφορά, αποδέχομαι το δικό μου χρέος. Ευχαριστώ.